

Her denizci yetiştiren ülke, denizcilikte ileri sayılmıyor

Ufuk Teker / Türk P ve I Sigorta A.Ş. Genel Müdürü

Ben TDİ Denizyolları İşletmesi'ne ait gemilerde zabit olarak denizciliğe başladım. Şirkete katıldığımda yolcu ve araç taşıyan 21 adet gemimiz vardı. DB Deniz Nakliyat şirketinin ise 60 parçanın üzerinde gemisi vardı. Şu anda her iki şirketimiz de faal değil. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki büyük atılımı takip eden genç Cumhuriyet Dönemi'nde de denizcilik yatırımları yapılmıştı. Aslında okul niteliğindeki TDİ Deniz Yolları İşletmesi ve DB Deniz Nakliyat ekibi daha sonra kurulmuş olan birçok denizcilik firmasına temel teşkil etmiştir. Bugünkü dünya düzeninde Devlet sahipli bir filo hayali

kurmak hiç gerçekçi olmaz. Ama geçmişte bu şirketlerimizin aldıkları rolleri de hiç unutmamak lazım. Bence sivil denizciliğin desteklenmesi ve gelişimine katkı verilmesi için en uygun ortam, bir önceki kabine dönemiymiş. Yanlış hatırlamıyorsam kabinede 5 bakan denizcilik kökenliydi. Türk Pandi Sigorta şirketinin kuruluşu da bu anlayış ile vücuda gelmiştir. Denizciliğe aşina olmayan bir bürokrata denizcilik ile ilgili projeleri anlatmanın imkânsız olabileceğini, birçok defa şahsen yaşadığım için çok iyi biliyorum. İçerisinde bulunduğumuz dönem aslında denizciliğin ciddi değişimlerinin ortaya çıkmaya başladığı bir dönem ve bizler bunlara şahitlik ediyoruz. Ben ilk zabit olarak gemiye katıldığımda elektronik hiçbir cihaz olmayan köprü üstünde, şu anda neredeyse tüm cihazlar elektronik ve hızla otonom teknolojiye doğru ilerlenmekte. O yüzden değişimden faydalanılarak bazı noktalarda gelişim vagonuna doğrudan katılabiliriz.

Devlet filolarından sonraki sivil denizciliğin gelişimi, özellikle malum navlun krizinden önce tavan seviyeye ulaştı. Birçok büyük grubumuz denizcilik yatırımları ile sektöre ciddi bir atılım sağladı. Kırkambar taşımacılığından kuru yük taşımacılığına, sonrasında ise konteyner taşımacılığına doğru bir geçiş yaşandı. Öte yandan tanker ve kimyasal tanker taşımacılığında tersanelerimiz sayesinde ciddi bir filo oluşturuldu. Fakat dünya şu anda gaz taşımacılığına evriliyor. Biz bunun neresinde kaldık diye baktığımızda, önemli bir yatırım ve gelişim gözlemleyemiyoruz. Ne yatırım ne de eğitim alanında bu konuda bir çalışmamız maalesef yok gibi. Diğer denizci devletlere baktığımızdaysa, denizci yetiştiren ve armatör firmalara sahip ülkeler diye ayırım yapmak şart. Her denizci yetiştiren ülke, denizcilikte ileri sayılmıyor. Bizde de kalifiye olmayan denizci sayısı çok ama gemi kapasitesi olarak dünyada 13'üncü, 14'üncü sıralardayız. Kamunun söylemlerinde Çin'den sonra ikinci en büyük denizci sayısına sahibiz ama bu denizciler maalesef sadece Türk sahipli gemilerde çalışıyor. Deniz finansmanı konusunda ise dışa bağımlı durumdayız. Yeni nesil denizcilik firması yöneticileri bence aile fertlerinden birisini denizcilik alanında eğitim aldirtirken en az birisinin de finans eğitimi almasını hatta mümkün ise hukuk konusunda donanımlı olmasını sağlamalıdır. Bunu yapan aile firmalarının diğerlerine fark atacağı bence kesindir.